

Det nasjonale publiseringsutvalget

Referat fra 3. desember 2021

Møtedato 03.12.2021
Møtetid Kl. 10.00 – 15.00

Møtested Universitets- og høyskolerådet

Medlemmer:

Anne Kristine Børresen (NTNU), leder
Tanja Storsul (ISF), nestleder, representerer instituttsektoren
Mathilde Skoie (UiO), representerer humaniora (inkl. teologi)
Siri Gloppen (UiB), representerer samfunnsvitenskap (inkl. utdanningsvitenskap, rettsvitenskap)
Torbjørn Omland (UIO), representerer medisin
Camilla Brekke (UiT), representerer MNT-fag
Finn Løvholt (NGI), representerer instituttsektoren
Torunn Berge (Helse Sør-Øst RHF), representerer RHF-enes strategigruppe for forskning

Observatører:

Hanne Monclair, KD
Marianne van der Weel, HOD
Hanne Hole Young, Unit
Katrine Weisteen Bjerde, HK-dir
Lena-Cecilie Linge, HK-dir
Maria Carme Torras Calvo, UHR-Bibliotek
Ragnar Lie, UHR-Forskning

Rådgiver for utvalget

Gunnar Sivertsen, NIFU

Fra UHRs sekretariat:

Nina Sandberg, UHR
Vidar Røeggen, UHR

Forfall:

Jacob Maliks (NTNU), representerer forskningen i profesjonsutdanningene

Saksliste

Saksnr	Tittel
21/20	Godkjenning av innkalling og dagsorden
21/21	Oppfølging av referat fra 17. september 2021
21/22	Kort fra fagene
21/23	Nominering til nivå 2
21/24	Kvalitet på nivå 1 – tre avklaringer
21/25	Oppfølging av nivå X
21/26	Forskningen i profesjonsutdanningene
21/27	Oppfølging av rapport – Felles publiseringstjeneste for UH-sektoren
21/28	Møter i 2022
21/29	Orienteringssaker – oppgaver som venter i 2022:
	<ul style="list-style-type: none">• Etablering av et uavhengig forskningsprosjekt: Endringer i publiseringslandskapet og konsekvenser for publiseringsindikatoren• Forslag til ny faginndeling under MNT-fagene• Nytt sekretariat i NPU-MED• Avklare retorikk i publiseringsindikatoren• Avklare kunst, design og arkitektur i publiseringsindikatoren• Avklare kriminologi i publiseringsindikatoren• Bokserier i publiseringsindikatoren – utvikle løsningen for høye nivå 2 andeler i bokfag.• Utrede uttelling for redaktørskap for antologier• Hurdalsplattformen og norsk fagspråk
21/30	Eventuelt

Innkalling og sakspapirer sendes kun elektronisk.

Anne Kristine Børresen
leder

Vidar Røeggen
Sekretær

Saksbehandler	ArkivsakID
Vidar Røeggen	21/74

Saksnr **Enhet**
21/20 Det nasjonale publiseringsutvalget

Godkjenning av innkalling og dagsorden

NPU hadde besøk av ny generalsekretær i UHR, Nina Sandberg, som presenterte seg for utvalget. Den nye generalsekretæren er statsviter, har vært forsker ved NIFU, ordfører på Nesodden og sist stortingspolitiker fra Arbeiderpartiet. Hun understreket at hun nå ledet sekretariatet, men at UHRs leder er Sunniva Whittaker, i kraft av å være styreleder. Sandberg overtok etter Alf Rasmussen i oktober 2021 og i perioden etter lederskiftet i sekretariatet har vi fått en ny regjering med ny plattform (Hurdalsplattformen) og vi har fått et statsbudsjett 2022. Dette har tatt mye av oppmerksomheten i oppstarten.

Det ble også gjennomført en kort presentasjonsrunde av utvalgets medlemmer og observatører og leder av NPU Anne Kristine Børresen ga en kort oppsummering av utvalgets organisering, rolle og oppgaver.

Vedtak

*NPU takker Nina Sandberg for deltakelse og orientering til utvalget.
Dagsorden og innkalling godkjennes.*

Saksbehandler	ArkivsakID
Vidar Røeggen	21/74

Saksnr **Enhet**
21/21 Det nasjonale publiseringsutvalget

Oppfølging av referat fra 17. september 2021

Referat fra 17. september 2021 ble godkjent og publisert på utvalgets nettsider og kan leses [her](#).

Fra sak 21/11 – Rapport fra fagene

Jakob Maliks varslet at han ville komme tilbake med forslag til prosess for å innhente profesjonsutdanningsperspektiver til NPU fra lærerutdanningene. Se sak 21/15.

Fra sak 21/12 – Felles publiseringstjeneste for UH-sektoren

Se sak 21/26

Fra sak 21/14 – Uttelling av redaktørskap i antologier

Se sak 21/29.

Fra sak 21/15 – Bokpublisering på nivå 2 og høye nivå 2 andeler

Se sak 21/29

Fra sak 21/16 – Etablering av et uavhengig forskningsprosjekt

Se sak 21/29

Fra sak 21/17 – Nivå x og behovet for å legge til et nytt kriterium – anbefalt av forskersamfunnet.

Se sak 21/24 og 21/25

Vedtak

NPU tar oppfølging av referatet til orientering.

Saksbehandler	ArkivsakID
Vidar Røeggen	21/74

Saksnr **Enhet**
21/22 Det nasjonale publiseringsutvalget

Rapport fra fagene

Fra og med 2015 har NPU hatt som fast punkt at medlemmene skulle ha muligheten til å rapportere aktuelle saker fra sitt eget fagfelt. På møtet 9. februar 2018 foreslo AU en presisering av hvordan dette punktet på agendaen skulle praktiseres. Den faste posten «Rapport fra fagene» forbeholdes utvalgets medlemmer, slik intensjonen var fra starten da man etablerte dette punktet. I tillegg kunne utvalgets observatører enten bli utfordret særskilt av utvalget i forkant av møtene, eventuelt at de får mulighet til å melde inn konkrete saker til AU i forkant av møtene, som deretter kan settes på dagsorden, da som egne saker.

MNT

Camilla Brekke kom inn i utvalget i 2021 som representant for MNT-fag og leder av NPU-MNT. Overtok et prosjekt med å omorganisere komitestrukturen under MNT etter Knut Liestøl, og dette arbeidet har vært prioritert i 2021. Det foreligger nå et konkret endringsforslag (se under orienteringssaker). Gikk inn som prorektor for forskning ved UiT fra og med 1. august 2021 og har etter en helhetsvurdering derfor besluttet å tre ut av utvalget fra og med 1. januar 2022. UHR-MNT er varslet og vil oppnevne nytt medlem fra MNT.

Camilla Brekke orienterte også at [Helsingfors Initiativet](#) hadde vært diskutert i Forskningsstrategisk utvalg ved UiT 3. november, og at utvalget var delt i forhold til om UiT skulle underskrive. Dette initiativet er undertegnet av UHR og det er NPU som har vært initiativtakere fra Norge. AU ønsker gjerne muligheten til å besøke forskningsstrategisk utvalg for å bidra til eventuelle oppklaringer og videre diskusjon.

Instituttsektor

Tanja Storsul orienterte. I instituttsektoren venter man nå på at en ny modell for beregning av grunnfinansiering skal tre i kraft fra 2022. I denne modellen er vår indikator en av flere sentrale indikatorer. Ellers er også i instituttsektoren aktivt engasjert i diskusjonene om langtidsplanen for forskning og samtidig opptatt av at instituttsektoren for tiden har doble publiseringskostnader i forbindelse med disse nye såkalte overgangsavtalene.

Medisin

Arbeidet med å få godkjent forslag til revidert mandat for NPU-Medisin er nå sluttført. Mandatet er godkjent av samarbeidsorganene i alle helseregionene og kan legges ut på nettsider og effektueres. Med dette håper vi også på en vitalisering av arbeidet i komiteene når nytt sekretariat overtar fra 2022.

Det regionale helseforetakenes strategigruppe for forskning (RHF)

Gunnar Sivertsen sin presentasjon fra utredningsarbeidet i NPU om de forskningsstrategiske utfordringene ved forfatterbetaling og overgang til åpen publisering, som også ble holdt på UHR-konferansen om åpen forskning i oktober, ble også holdt for RHFenes strategigruppe for forskning. Det var stor interesse knyttet til dette innlegget. Det er sentralt å følge disse problemstillingene nøye fremover og arbeide for felles retningslinjer for publisering i lys av disse funnene.

Samfunnsfag

Siri Gloppen orienterte om diskusjonen i Nasjonalt publiseringsutvalg for samfunnsvitenskapelige fag. Problemstillingene flere tar opp over, om forfatterbetaling og utviklingen vi ser for åpen publisering opptar også vårt utvalg. Vi diskuterer også saker vi deler med humaniora, som å vurdere å gi uttelling for redaktørskap i antologier og problemstillinger rundt forlagene på nivå 2 og bokserier. I forbindelse med gjennomgangen av nivå 2 forslagene ble det også diskutert om vi har behov for mer konkrete retningslinjer for nivå 2, kanskje som også var særlig tilpasset våre fag. Dette skal diskuteres i 2022. Vi er også i dialog med fagorganet for utviklingsstudier, om en mulig avvikling av denne listen i indikatoren. Se også under nominering til nivå 2.

Humaniora

NPU-Humaniora har hatt betydelige utskiftninger i utvalget i år og det var derfor behov for en grunnleggende gjennomgang av indikatoren og hvordan denne virker. Med referanse til debatten om norsk fagspråk og spørsmålet om flerspråklighet er det viktig å også stimulere til publisering på tysk, fransk og spansk der dette gir mening. Mathilde Skoie er også involvert i arbeidet med forlagsforhandlinger og det forhandles nå med Wiley og Elsevier. Et sentralt spørsmål er «hva er det transformative» ved disse avtalene. Hva kommer etter overgangen? Dette virker fortsatt uklart.

Vedtak

Saken ble tatt til orientering

Saksbehandler	ArkivsakID
Vidar Røeggen	21/74

Saksnr **Enhet**
21/23 Det nasjonale publiseringsutvalget

Nominering til nivå 2 i 2021

Komiteene ble orientert om årets nominering på e-post før sommerferien 2021. Deretter ble det sendt ut informasjon til samtlige komiteer da portalen ble åpnet for nominering, 27. august 2021. Alle komiteene fikk i tillegg en påminnelse om leveringsfrist en uke før fristen gikk ut. Se mer [her](#). Instituttsektoren fikk tilsendt brev fra oss om årets nominering distribuert gjennom FFAs eget nyhetsbrev.

Bakgrunn

Den norske publiseringsindikatoren er inndelt i 84 unike fagfelt organisert under fagområdene:

- Humaniora (21)
- Samfunnsvitenskap (13)
- Medisin og helsefag (29)
- Realfag og teknologi (21)

Vi har fire nasjonale publiseringsutvalg, hvor ett representerer hvert fagområde:

- Nasjonalt publiseringsutvalg for humaniora
- Nasjonalt publiseringsutvalg for samfunnsvitenskapelige fag
- Nasjonalt publiseringsutvalg for medisin
- Nasjonalt publiseringsutvalg for MNT

Utvalgene ledes av fagområdenes representant i Det nasjonale publiseringsutvalget. Videre har vi fått representasjon fra instituttsektoren i to av disse nasjonale utvalgene (samfunnsvitenskap og MNT), hvor instituttsektoren utgjør en betydelig andel av publiseringen i flere av fagfeltene. Dette er de samme personene som også representerer instituttsektoren i Det nasjonale publiseringsutvalget. RHF'enes representant i Det nasjonale publiseringsutvalget sitter også som observatør i Nasjonalt publiseringsutvalg for medisin.

Erfaringen fra arbeidet i disse underutvalgene er i hovedsak gode, ved at vi har fått beslutningene nærmere fagene og samtidig redusert arbeidsbelastningen for NPU. Når NPU går igjennom forslagene som er behandlet under disse fire utvalgene vurderer vi fagområdene samlet og innstillingen er at vi stiller oss bak vedtaksforslaget fra de fire fagområdeutvalgene.

Medisin

I medisin ferdigstilles nå et arbeid med å forankre nytt mandat for utvalgets arbeid og rutiner for oppnevning av medlemmer til publiseringskomiteene. Mandatet er nå godkjent av de regionale samarbeidsorganene i hver helseregion og kan tas i bruk fra og med 2022, med nytt sekretariat. Utvalget tror at nytt mandat også vil kunne bidra til økt engasjement rundt oppgaven med å nominere. Etter mange purrerunder fra sekretariatet i NPU-MED er det kun 3 av 24 komiteer som ikke har levert. Hele 12 ønsket å videreføre sine lister uten endringer og de siste 8 hadde levert endringsforslag. Den siste listen, generell medisin, ligger direkte under NPU-MED og ble behandlet i møtet. Referat fra nomineringsmøte 1. november er ikke endelig godkjent da sakspapirene gikk ut, men blir lagt ut [her](#) sammen med referatene til NPU-MED.

MNT

I Nasjonalt publiseringsutvalg for MNT pågår et arbeid med å omorganisere fagfeltinndeling og komitestruktur. Realfagskomiteene har jevnt over levert på oppgaven å nominere til nivå 2, men for teknologiområdet har vi over tid sett et for lavt engasjement rundt oppgaven med å nominere. Derfor har det vært nedsatt en arbeidsgruppe (se sak 21/29) i 2021 som nå har klart forslag til en ny organisering under MNT.

I 2021 ble det besluttet at teknologikomiteene ikke skulle inviteres til nominering, men at arbeidet med ny organisering skulle prioriteres. Det var med andre ord bare de 6 realfagskomiteene som fikk invitasjon til nominering i 2021. Av disse 6, fikk vi ikke respons fra fysikk og geofag. Fysikk fulgte opp da deres liste ikke ble godkjent, men geofag responderte ikke på våre henvendelser. NPU-MNT besluttet derfor å kontakte nasjonalt fagorgan for geofag for å få innsatt ny komite, gitt at dette er andre året på rad de ikke svarer oss. Referat fra nomineringsmøte kan 5. november kan leses [her](#).

Humaniora

I humaniora har vi 20 nasjonale fagorgan som inviteres årlig til å nominere. 8 fagorgan hadde levert endringsforslag, 7 fagorgan hadde levert forslag om å videreføre listen uten endringer, 4 fagorgan hadde ikke levert og en liste (tverrfaglig humanistisk forskning) behandles direkte av NPU-Humaniora. 5 av fagorganene ble ikke godkjent i møtet og ble bedt om å levere inn reviderte forslag.

Også i humaniora ønsker man nå en gjennomgang av organisering av fagene, der man særlig ser på de mindre fagfeltene. Dette da det er en veldig stor ubalanse mellom små og store fag, både målt i antall publikasjoner og i antall tidsskrifter, fra *dans* som har 13 tidsskrifter til *lingvistikk* og *historie* som begge har over 700 tidsskrifter på sine lister. Det er i tillegg en konkret forespørsel fra et nytt fagorgan i retorikk, som ønsker en egen liste med tidsskrifter i indikatoren, samt at det er en arbeidsgruppe som ser på muligheten for å innlemme fagfeltet *arkitektur og design* inn under NPU-Humaniora i forbindelse med nominering. Her ser arbeidsgruppen samtidig på muligheten for å utvide denne komiteen med tidsskrifter innenfor kunstnerisk forskning og samtidig omdøpe fagfeltets navn til *kunst, design og arkitektur*. Dette prosjektet er et samarbeid med UHR-KDA og er en direkte oppfølging av vedtaket fra NPU fra 4. desember 2020. Referat fra nomineringsmøte 11. oktober kan leses [her](#).

Samfunnsvitenskap

Under samfunnsvitenskap var det tre fagorgan som ikke hadde levert. 8 fagorgan hadde levert endringsforslag og ett som ønsket å videreføre uten endringer. I tillegg ligger listen for tverrfaglig samfunnsforskning direkte under ansvarsområdet til NPU-samfunnsfag. Fire fagfelt ble ikke godkjent i møtet og måtte levere reviderte forslag.

Under det samfunnsvitenskapelige fagområdet har man dialog med fagorganet i utviklingsstudier om å utvikle utviklingsstudier som eget fagfelt i indikatoren, og flytte tidsskriftene over på de øvrige samfunnsvitenskapelige fagfeltene. En foreløpig vurdering taler for at de fleste av tidsskriftene er utpreget tverrfaglige og naturlig kan høre hjemme på listen for tverrfaglig samfunnsforskning. NPU har også mottatt en direkte forespørsel fra fagmiljøet i kriminologi som ønsker at vi vurderer å skille dem ut som en egen liste i indikatoren. De fleste av tidsskriftene som kan være aktuelle for en slik liste ligger i dag under rettsvitenskap, så derfor er vi også i tett dialog med publiseringsutvalget til rettsvitenskap om problemstillingen.

Referat fra nomineringsmøte 11. oktober kan leses [her](#).

Øvrige fagfelt

Det er 6 fagfelt som per i dag ikke har tilhørighet under de fire utvalgene per fagområdet. Disse sorterer direkte under NPU og behandles særskilt i møtet. Dette er:

- Arkitektur og design
- Idrettsforskning
- Farmasi, farmakologi og toksikologi
- Odontologi
- Psykologi
- Veterinærmedisin

Alle disse 6 har levert, og som nevnt under humaniora er NPU-Humaniora i dialog med UHR-Kunst, design og arkitektur om å flytte fagfeltet *arkitektur og design* direkte under NPU-Humaniora, slik at nominering til nivå 2 blir behandlet der fra 2022. Det foreligger ingen tilsvarende plan for de øvrige 5 fagfeltene.

Gjennomgang av de øvrige fagfeltene i møtet

I møtet behandlet vi humaniora, samfunnsfag, medisin og MNT samlet. Det betyr at NPU fattet et samlet vedtak per fagområde.

De fagfeltene som ikke sorterer under de fire nasjonale fagområdeutvalgene, ble behandlet enkeltvis i møtet. Det betyr at vi gjennomgikk forslag fra disse fagfeltene og kontrollerte nivå status for alle. Alle disse hadde levert enten endringsforslag eller ønske om å videreføre listen.

I møtet brukte vi nettsidene til å kontrollere forslagene og skrev inn vedtak direkte. Før møtet hadde sekretariatet lagt inn forslag til vedtak for fagområdene og de 6 enkeltfagfeltene som

Universitets- og høgskolerådet

særskilt ble behandlet i møtet. Det ble foreslått at arbeidsutvalget skulle få delegert ansvar for oppfølging av fagfelt som ikke ble godkjent i møtet.

Vedtak

- *Det ble ført samlet vedtak for NPU-Humaniora, NPU-Samfunnsvitenskap, NPU-Medisin og NPU-MNT ved gjennomgang i møtet. Disse fire fagområdene ble godkjent i møtet.*
- *For fagfeltene som ikke har tilhørighet til et overordnet utvalg ble vedtakene utformet enkeltvis per fagfelt. Disse vedtakene ble skrevet direkte inn på nettsiden i møtet. Fagfeltene psykologi og veterinærmedisin ble ikke godkjent i møtet.*
- *NPU delegerer til arbeidsutvalget å følge opp de fagfelt som ikke blir godkjent i møtet.*

Saksbehandler	ArkivsakID
Vidar Røeggen	21/74

Saksnr **Enhet**
21/24 Det nasjonale publiseringsutvalget

Kvalitet på nivå 1 – tre avklaringer

Dette er en direkte oppfølging av flere tidligere vedtak fattet av NPU som berører kvalitet på nivå 1. I vedlagte notat foreslår AU å legge til et nytt kriterium ved godkjenning av nye publiseringskanaler, å direkte involvere fagorganene til røkting av nivå 1 og en nærmere avgrensning av hvem som kan foreslår nye kanaler til nivå 1. Se vedlagte notat.

Vedtak

- *NPU støtter forslaget om å innføre et nytt kriterium i forbindelse med godkjenning av nye publiseringskanaler, der en ny kanal skal være **anbefalt av forskersamfunnet** i tillegg til å oppfylle dagens fire kriterier.*
- *NPU støtter forslaget om å legge frem lister over tidsskrifter til fagorganene som oppfyller de fire kriteriene (er på nivå 1, ikke har mottatt bidrag fra Norge siste fem år, ikke er indeksert i Scopus, Web of Science, ERIH-PLUS, DOAJ eller DBLP) og be dem aktivt begrunne om de fortsatt skal være på listen. NPU ønsker at en slik ny rutine skal innføres fra 2022.*
- *NPU ønsker at alle nye kanaler skal godkjennes av fagorganene og at disse skal gi sitt godkjentstempel – godkjent av forskersamfunnet – som beskrevet i notatet. Vi noterer at Kanalregisteret ikke har kapasitet til å utvikle en slik løsning i 2022, men ønsker at tiltaket legges til i logg over ønskede utviklingsoppgaver.*
- *NPU støtter forslaget om at nye forslag til kanalregisteret må komme fra Norge eller Sverige, og at forslagsstillere avgrenses til:*
 - *Forskere eller forskningsadministrativt personale ved forskningsinstitusjoner*
 - *Redaktører i tidsskrift eller medlemmer av tidsskriftredaksjoner*
 - *Medlemmer av vitenskapelige foreninger*
- *Forslag som allerede foreligger fra forslagsstillere som ikke faller inn under denne avgrensingen av forslagsstillere, avvises med begrunnelse i denne innstrammingen.*
- *Forslag fra Sør-Afrika behandles direkte i AU møter, men vi beskriver ikke denne avtalen på våre nettsider.*

Kvalitet på nivå 1 – tre avklaringer.

Gjennom flere ulike vedtak har NPU valgt å sette kvalitet på nivå 1 på dagsorden. Først vårt vedtak fra 13. september 2019:

UHR-Publisering ønsker at arbeidet med nivå 1 settes som et fast punkt på møtene fremover for å sette et ekstra fokus på problemstillingen og ber AU starte arbeidet med å se på kriteriene på nivå 1 og legge frem forslag til revisjon av disse med det mål å heve inntakskrav til å bli inkludert i vårt register.

21. april 2020 vedtok NPU prinsipper for nivå x og ordningen ble lansert 1. september 2021. 17. september presenteres nivå x for NPU og følgende vedtak fattes i møtet:

NPU takker for presentasjonen av teknisk løsning for nivå x og støtter forslaget om å utrede nytt kriterium. NPU ser frem til en konkretisering av forslaget og at dette legges frem for utvalget i et senere møte.

Dette saksfremlegget tar opp tre nødvendige avklaringer knyttet til nivå 1, som direkte oppfølging til vedtakene over. De tre avklaringene er:

1. Innføring av nytt kriterium ved godkjenning av nye publiseringskanaler.
2. Involvering av fagorganene til røkting av nivå 1.
3. Avgrensning av hvem som kan foreslå kanaler til nivå 1.

1. Innføring av nytt kriterium ved godkjenning av nye publiseringskanaler

Behovet for et nytt kriterium ble først synliggjort gjennom etableringen av nivå x. Nivå x ble innført 1. september 2021. Kanalene som plasseres i nivå x (gråsoner), er tidsskrifter som oppfyller våre fire kriterier, men der det fortsatt er tvil eller løpende diskusjon i forskersamfunnet. Prosedyren med utvelgelse av tidsskrifter til nivå x er:

1. Identifiseres gjennom innspill fra enkeltforskere, fagorganer eller fra oss i arbeidsutvalget i forbindelse med saksbehandling av nye, eller basert på innmeldte bekymringsmeldinger for eksisterende kanaler. Det er nå etablert et nytt valg under kommentarer for «bekymringsmeldinger».
2. Kandidater til nivå x avklares med fagorgan før de legges ut på listen, og de ledsages da av et vedtak.
3. Kommentarene som kommer inn etter at tidsskrift er plassert på nivå x gjennomgås i neste AU møte for å vurdere om vi er nærmere en endelig avklaring. Endelig beslutning gjøres i samarbeid med fagorgan.
4. Om slike kanaler ender opp på nivå 0, etter at de har vært på nivå x, så mangler vi et kriterium for et slikt vedtak med dagens kriterier.

Vi har behov for et kriterium ut over dagens fire, for å kunne avvise kanaler som ellers oppfyller de fire kriteriene våre. Forslaget fra AU er at kanalen må være «**anbefalt av forskersamfunnet**».

Kriterier

- ✓ Vitenskapelig redaksjon
- ✓ Fagfellevurdert
- ✓ Internasjonal forfatterkrets
- ✓ Godkjent ISSN
- ✗

Vurdering

Behovet oppstår allerede i det vi beslutter at et av dagens nivå x tidsskrifter ender opp på nivå 0. Første mulighet for en slik konklusjon var etter møtet 15. oktober, etterfulgt av avklaring med fagorgan. Da listen hadde ligget ute relativt kort tid på dette tidspunktet valgte AU å videreføre nivå x frem til neste nivå 1 møte, som er 14. januar 2022. På dette møtet må vi være klart til å konkludere, enten forbli på nivå 1 eller tas ut av nivå 1 for de som kommer fra nivå 1. For de som ikke før har vært godkjent, men som har gått direkte til nivå x i forbindelse med forslag til registeret, må enten godkjennes eller avvises. På møtet 14. januar 2022 må vi ha på plass et nytt kriterium.

Anbefaling

Vedtakene i nivå 1 møtene, der vi behandler nivå x, vil kreve et nytt kriterium, «**anbefalt av forskersamfunnet**». En kanal som ender opp med å ikke bli anbefalt av forskersamfunnet kan vises i registeret vårt som over her. Det må være mulig å klikke på kriteriet og få opp et vedtak for saken, slik at de som bruker registeret kan se hva som ligger til grunn for at kanalen ikke anbefales av forskersamfunnet og slik får nivå 0 i registeret.

Det foreslås å etablere et nytt femte kriterium «anbefalt av forskersamfunnet» som følger alle godkjente kanaler. Kanaler som tas ut av registeret som følge av nivå x historikk eller som følge av røkting av lister (se under) får et rødt kryss foran kriteriet «anbefalt av forskersamfunnet».

2. Involvering av fagorganene til røkting av nivå 1.

Behovet for et nytt kriterium ble først synliggjort gjennom etableringen av nivå x, men aktualiserer også spørsmålet om vi mer systematisk skal involvere fagorganene i arbeidet med å godkjenne nye publiseringskanaler. I Danmark opererer man med en form for screening, der sekretariatet undersøker om de generelle kravene er oppfylt, og så er det fagpanelene som bestemmer om tidsskriftene skal legges til listene.

Fagpanelene benytter seg av to kriterier når de vurderer forslag tilsendt fra sekretariatet:

1. **Kvalitetskriteriet** – kanalen skal leve opp til de kvalitetskrav, som gjelder i vedkommende fag
2. **Relevanskriteriet** – kanalen skal være relevant for danske forskere å publisere i

Om disse to kriteriene er oppfylt får forslaget status som «godkjent av faggruppen», og kanalen legges til på listene.

Ut over dette involveres fagpanelene systematisk i røkting og kvalitetssikring av listene. Fra 2017 ble panelenes oppgaver utvidet til også å omfatte røkting av eksisterende lister. Sekretariatet forberedte en liste med tidsskrifter som:

1. Er på nivå 1
2. Ikke har mottatt bidrag fra Danmark siste fem år

3. Ikke er indeksert i Scopus, Web of Science, DOAJ, ERIH Plus eller DBLP (computer science bibliography)
4. Kanalen hadde ikke vært sendt ut til fagpanelene ved siste fem års kvalitetssikring.

Om det er tidsskrifter på listene som oppfylte disse fire kriteriene, blir de oversendt til fagpanelene som blir bedt om å svare «fjern» eller «behold». Panelene blir bedt om å begrunne tidsskrifter de ønsket å beholde. På denne måten tvinges fagpanelene til å ta stilling til deres eget nivå 1 som en årlig rutine. Bakgrunnen for at denne kvalitetssikringen ble lagt til var en økende bekymring fra styringsgruppen for at BFI-listene vokste og vokste for hvert år. Man ønsket å demme opp for dette.

Tiltaket vurderes som en suksess i Danmark og de beskriver at faggruppens viktigste oppgave er å være garantist for kvaliteten på de serier som ligger på deres liste. Denne måten å kvalitetssikre nivå 1 på, begrunner også at de ikke finner den norske modellen med nivå x relevant. I de danske faggruppene sitter i alt 400 forskere og bidrar med kvalitetssikring på nivå 1, 2 og 3. Tilsvarende tall for Norge er ca. 360 forskere, om vi inkluderer alle forskere som sitter i faggrupper, underutvalg og NPU, men disse er utelukkende involvert i nivå 2, samt å treffe beslutning om nivå x.

Forslag om å utvide oppgavene til nasjonale fagorgan/publiseringskomiteer i arbeidet med nivå 1

I dag har ikke fagorganene noen systematisk rolle, slik de har i Danmark. Vi har med jevne mellomrom spurt fagorganene om råd når vi har vært i tvil, der ett eksempel er problemstillingen rundt såkalte «speiltidsskrifter». Her ble det vedtatt ny rutine fra NPU 17. september 2021.

Dagens involvering:

- Når vi er i tvil, spør vi dem om råd i forbindelse med godkjenning
- Når et nivå 2 tidsskrift etablerer et «speiltidsskrift» skal fagorganet rådføres om speiltidsskriftet skal følge nivå til mortidsskrift, eller behandles som en annen publiseringskanal.
- Kandidater til nivå x avklares i samarbeid med fagorganene

Utvidelse av fagorganenes rolle ved behandling av nivå 1

- Vi kan se for oss at **alle nye kanaler** skal godkjennes (anbefalt av forskersamfunnet) av fagorganene, slik som i Danmark. Fordelen ved en slik modell er at fagorganene også må ta stilling til om kanalen har fått riktig plassering i fagfelt ved innmelding (se tildeling av fagfelt under).
- Vi kan se for oss en systematisk **røktning av allerede godkjente kanaler**, for eksempel etter dansk modell

Dagens praksis ved tildeling av fagfelt til nye kanaler:

- Når vi godkjenner nye kanaler, legger forslagsstiller inn forslag til fagfelt for kanalen
- Når vi godkjenner nye kanaler som kommer inn via Scopus-import, tildeles fagfelt av saksbehandler i Kanalregisteret.

Svakheten med dagens praksis her er at fagorganene får nye tidsskrifter på sin liste uten at de kjenner til dette, eller at de er involvert i en prosess med å godkjenne kanal og tilhørighet. Dette resulterer gjerne i flytting av tidsskrifter i ettertid og kunne vært avklart ved første innplassering, om fagorganene var systematisk involvert.

Vurdering

Notatet beskriver to mulige utvidelser av fagorganenes oppgaver knyttet til røkting av nivå 1. Kanalregisteret vurderer at en systematisk involvering av fagorganene må automatiseres i saksbehandlersystemet for å få en god arbeidsflyt. Dette krever et utviklingsarbeid som vil konkurrere med mange andre allerede planlagte utviklingsprosjekter som i dag står på vent. Alternativt kan dette løses på en manuell måte, men det vurderes å være for ressurskrevende. Se vedlagte notat fra Kanalregisteret. Derfor kan de ikke anbefale et slikt tiltak nå. Kanalregisteret vurderer imidlertid at forslaget om å røkte eksisterende liste, kulepunkt 2 over her, kan gjennomføres fra 2022.

Anbefaling

Med bakgrunn i vurderingen fra Kanalregisteret anbefaler vi å involvere fagorganene i røkting av egne lister etter modell fra Danmark fra og med 2022. Løsningen vil bidra til at fagorganene må ta stilling til godkjente kanaler som ikke har aktivitet fra Norge og samtidig ikke er indeksert i kjente indekser. Løsningen løser imidlertid ikke dagens svakhet ved tildeling av fagfelt.

3. Avgrensning av hvem som kan foreslå kanaler til nivå 1.

I dag er innmelding av nye kanaler en åpen prosess gjennom nettsiden til Kanalregisteret. Forslagsstiller kan være:

- Forskere eller forskningsadministrativt personale ved forskningsinstitusjoner
- Redaktører i tidsskrift eller medlemmer av tidsskriftredaksjoner
- Medlemmer av vitenskapelige foreninger

Vi har ingen avgrensning på land, f.eks. at forslagsstiller må være fra Norge. Dette til tross for at Kanalregisteret tjener et norsk formål. Vi vet at registeret vårt også brukes av andre land, særlig i Sverige. Det foreligger også en avtale mellom Kanalregisteret og Sør-Afrika, som forplikter oss til å behandle forslag derfra. Sekretariatet ved Kanalregisteret sitter i tillegg på en logg med forslag der forslagsstiller er fra andre land enn Norge, Sverige eller Sør-Afrika, som vi har valgt å ikke behandle enda i påvente av at NPU fatter et vedtak i denne saken.

Vurdering

Vi har sett nærmere på **antall brukere og forslag som har kommet fra Sør-Afrika** etter at avtalen ble inngått i 2014.

År	Antall brukere	Antall forslag
2014	1	-
2015	16	37
2016	25	26
2017	8	11
2018	4	8
2019	7	7
2020	7	3
2021	5	5

Som vi ser er det ikke snakk om et stort omfang, og det var flere forslag i begynnelsen, rett etter at avtalen ble inngått. Antall brukere og forslag fra Sverige har et større omfang, men er heller ikke veldig stort. Den «norska listan» brukes lokalt ved 13 svenske universitet. Se under for aktivitet fra Sverige siden 2010:

År	Antall brukere KR+EP*	Antall forslag KR+EP	Antall kommentarer KR+EP
2010	4	4	1
2011	41	2	0
2012	13	7	1
2013	36	11	1
2014	140	122	70
2015	171	132	101
2016	196	102	107
2017	152	82	74
2018	167	69	54
2019	149	74	66
2020	103	75	80
2021	135	62	66

*KR= Kanalregisteret og EP= ERIH-PLUS

Det vurderes at forslag fra Sverige bør behandles på lik linje med forslag fra Norge, men at forslag fra Sør-Afrika behandles i AU møtene, uten av vi opplyser om denne avtalen utad. Det kan mulig føre til at andre land også ønsker tilsvarende avtale.

Anbefaling

AU og Kanalregisteret foreslår at vi avgrens forslagstillere til norske og svenske forslagsstillere, med den presisering som gis i dag (tre kulepunktene over). Dette presiseres i informasjonen som ligger ute på nettsidene våre. Forslag fra Sør-Afrika behandles i AU møtene, men annonseres ikke ute på nettsidene våre. Forslag som allerede foreligger fra forslagsstillere som ikke faller inn under denne nye avgrensingen av forslagsstillere, avvises med begrunnelse i oppdatert presiseringen fra NPU om hvem forslagsstillere kan være.

Oppsummering og forslag til vedtak

I dette notatet foreslår AU at det legges til et nytt kriterium. Behovet oppstår i forbindelse med nivå x og i forbindelse med et nytt forslag, -om en mer aktiv røkting av listene over allerede godkjente kanaler. Begge disse tiltakene gjøres i samarbeid med fagorganene/publiseringsskomiteer. Notatet foreslår også en presisering av hvem forslagsstillere kan være, som i praksis betyr en innstramming i forhold til dagens praksis for hvem som kan foreslå nye kanaler til registeret. Til slutt ønsker vi å avvise de forslag vi har mottatt, som ikke faller inn under denne nye avgrensningen av forslagsstillere. Forslag fra Sør-Afrika vil fortsatt bli behandlet av AU i tråd med avtalen som er inngått, men denne omtales ikke ute på nettsidene.

Saksbehandler	ArkivsakID
Vidar Røeggen	21/74

Saksnr **Enhet**
21/25 Det nasjonale publiseringsutvalget

Oppfølging av nivå X

Nivå X ble innført 1. september 2021 og det er behov for å fastsette noen prinsipper for behandling av disse sakene frem mot endelig vedtak. Vedlagte sakspapirene til møtet fulgte et notat som oppsummerte situasjonen for dagens tidsskrifter på nivå X. I notatet foreslår arbeidsutvalget en konkret fremgangsmåte for å avklare tidsskriftet *Sustainability* og foreslår samtidig noen overordnede prinsipper for saksbehandlingen.

Vedtak

- *NPU støtter forslaget om å innhente råd fra de overordnede publiseringsutvalgene i samfunnsvitenskap og MNT, før man treffer endelig beslutning angående tidsskriftet Sustainability.*
- *NPU støtter forslaget om å innhente råd fra de overordnede publiseringsutvalgene i saker som angår tidsskrifter som mottar publikasjoner fra flere fagfelt der disse tidsskriftene ikke allerede ligger på en av de tverrfaglige listene.*
- *NPU støtter forslaget om at nivå x-tidsskrifter som ikke mottar kommentarer som en hovedregel tas ut av registeret, men først etter dialog med aktuelle fagorgan.*

Saksbehandler	ArkivsakID
Vidar Røeggen	21/74

Saksnr **Enhet**
21/26 Det nasjonale publiseringsutvalget

Forskningen i profesjonsutdanningene

NRLU ph.d. har i løpet av 2021 gjennomført en intern prosess for å innhente profesjonsutdanningsperspektiver på publiseringsindikatoren til NPU fra lærerutdanningene.

I forlengelsen av denne prosessen er NRLU ph.d. opptatt av at UHRs *Veileder for akademiske karriereløp* blir gjort bedre kjent og mer brukt rundt om på institusjonene. Veilederen ble møtt med svært stor interesse og begeistring i NRLU ph.d. og rundt om på institusjonene. Mange har allerede tatt den i bruk inn mot ph.d. og post doc.

Jakob Maliks kunne ikke delta i møtet, men vil gi en nærmere orientering om prosessen i og diskusjonen fra NRLU ph.d. i neste møte.

Vedtak

Saken flyttes til neste møte.

Saksbehandler	ArkivsakID
Vidar Røeggen	21/74

Saksnr **Enhet**
21/27 Det nasjonale publiseringsutvalget

Oppfølging av rapport – Felles publiseringstjeneste for UH-sektoren

Vi viser til sak nr. 21/12, om en felles publiseringstjeneste for UH-sektoren. Se rapporten her: <https://www.openscience.no/aktuelt/felles-publiseringstjeneste-uh-sektoren>

Saken er initiert av UHR-Bibliotek og det er oppnevnt representanter til en arbeidsgruppe fra UHR-Forskning, Det nasjonale publiseringsutvalget og fra UHR-Bibliotek. Rapporten ble lagt frem for UHR-Forskning og Det nasjonale publiseringsutvalget 17. september 2021.

Vidar Røeggen, som representerte NPU i arbeidsgruppen, presenterte rapporten og anbefalingen for NPU i [møtet 17. september 2021](#). NPU fattet følgende vedtak i saken, som er videreformidlet til NPU-Bibliotek:

Det var delte meninger om anbefalingen fra arbeidsgruppen og NPU kan derfor ikke stille seg ubetinget bak denne. NPU ønsker at de kritiske momentene som kom frem i møtet skal overbringes til UHR-Bibliotek. Dersom UHR-Bibliotek ønsker videre dialog om spørsmålet er NPU åpne for det.

Per Pippin Aspaas fra UiT, som var oppnevnt av UHR-Forskning til arbeidsgruppen, presenterte rapporten og anbefalingen til UHR-forskning i deres møte 17. september. De oppsummerte sin tilbakemelding til UHR-Bibliotek slik:

Følgende bør avklares før man eventuelt går videre med saken:

- Dette er en del av et større spørsmål; hva skal være institusjonenes (og deres bibliotekers) oppgaver? Hva betyr det å ha en institusjonsforankret publiseringstjeneste
- Det er viktig med bred representasjon dersom en egen gruppe skal se på finansieringen av en slik tjeneste og at en endelig beslutning tas på basis av dette.
- Bedre kvalitet må også legges inn som en forutsetning. Hvordan kan en slik publiseringstjeneste bidra til å styrke forskningskvaliteten?

Vedtak:

Momentene fra diskusjonen i UHR-Forskning tas med til UHR-Biblioteks behandling av saken.

Rapporten ble også satt opp som sak i møtet til NPU-Samfunnsfag og NPU-Humaniora. På grunn av tidsnød, ble det ikke tid til å diskutere saken i møtet til NPU-Samfunnsfag, men i

Universitets- og høyskolerådet

møtet til NPU-Humaniora ble rapporten presentert og diskutert. Se sak 21/16 fra deres møte den 11. oktober. De fattet følgende vedtak i saken:

Det er delte meninger i NPU-Humaniora om forslaget til arbeidsgruppen, men NPU-Humaniora kan støtte en videre utredning om den besvarer de spørsmål som kom frem i møtet.

De som var mest kritiske til rapporten og dens anbefalinger var representantene fra UiO i UHR-Forskning og Det nasjonale publiseringsutvalget. Med denne bakgrunn konfererte Per Pippin Aspaas og Vidar Røeggen UHR-Bibliotek, for å undersøke hvordan vi kunne gå videre med saken. Spørsmålet var om vi skulle legge saken død, eller om det var behov for å besvare de kritiske momentene fra de ulike enhetene som hadde fått forslaget presentert. Vi ble enige om å kontakte representantene fra UiO og avtale et møte. Aspaas og Røeggen møtte Mathilde Skoie 17. november, hvor det ble diskuterte hva en eventuell videre utredning måtte besvare. UiO er fortsatt skeptiske til en nasjonal plattform, men dersom en videre utredning skal finne sted, må følgende besvares nærmere:

- Utredningen må beskrive hvordan tiltaket ses i sammenheng med den overordnede publiseringspolitikken. Hvordan ønsker vi at våre forskere skal publisere – herunder kommer diskusjoner om kvantitet/kvalitet, synlighet og norsk versus internasjonale språk.
- Dette er en del av et større spørsmål; hva skal være institusjonenes (og deres bibliotekers) oppgaver? Hva betyr det å ha en institusjonsforankret publiseringstjeneste?
- Utredningen må beskrive hvilket behov den nasjonale plattformen skal dekke (som ikke vil bli dekket uten en nasjonal plattform)
- Utredningen må utarbeides i tett samarbeid med forskningsledere i humaniora og samfunnsfag, da det ser ut til at det er tidsskrifter i disse fagene som dominerer dagens plattformer.
- Utredningen må svare på hvordan man tenker å sikre kvalitet i utgivelsene
- Utredningen må svare på hvordan man skal sikre faglig forankring i forbindelse med oppstart og nedleggelse av tidsskrifter
- Utredningen må svare på hvordan tiltaket knyttes til det kvalitetsarbeidet som nedlegges i Det nasjonale publiseringsutvalget (nivå x og økt oppmerksomhet på kvaliteten på nivå 1).

Spørsmål som ble stilt i møtet var om Det nasjonale publiseringsutvalget kan støtte en anbefaling om videre utredning av en nasjonal publiseringsplattform, om den legger til grunn at kulepunktene over besvares?

Fra diskusjonen i møtet

Vidar Røeggen hadde en kort innledning til saken. Med de spørsmålene og kulepunktene som nå er utarbeidet er dette arbeidet i større grad også koblet til det løpende arbeidet med kvalitet på nivå 1 som gjøres av vårt utvalg. Det ser ut til å være enighet i utvalget at det er for mange publiseringskanaler allerede og at det ikke må lages en løsning som bidrar til å stimulere til vekst i antall kanaler når utvalget samtidig jobber for å heve kvaliteten på dagens nivå 1. Vi vet også at det er et generelt press på fagpersoner som er etterspurt som fagfeller (peer review-krisen) og dette bør også drøftes i forbindelse med første kulepunkt over.

Universitets- og høgskolerådet

Mathilde Skoie refererte også til den nordiske støtteordningen for humsam tidsskrifter, NOP-HS, som går inn etter 2022. Der vil vi også ha en rekke etablerte tidsskrifter som med bortfall av støtte ikke lenger vil være i stand til å betale for forlagstjenester. Dette er et nytt moment, en ny opplysning, som har kommet til etter at rapporten ble lagt frem.

Hanne Monclair var opptatt av at kvalitet ikke kunne kobles direkte til forlag. Allikevel er det slik at i dagens NÅSHT ordning, så utgis 25 av 28 tidsskrifter av forlag. Tidsskriftene i NÅHST ordningen er plukket ut av fagene selv som de mest sentrale og de av disse som er forlagsutgitte holder også høyere teknisk kvalitet. Arbeidsgruppen som har jobbet med rapporten legger imidlertid til grunn at en felles publiseringsplattform vil utligne forskjellen mellom forlagsutgitte og institusjonsutgitte tidsskrifter på teknisk kvalitet.

Tanja Storsul ønsker også at det må avklares om plattformen er en ren UH-løsning, eller om det blir mulig for andre tidsskrifter, utenfor UH, også å delta. Utvalget støtter at dette punktet legges til punktlisten over.

Vedtak

NPU støtter en videre utredning som tar utgangspunkt i kulepunktene over, med de endringer som kom frem i møtet.

Saksbehandler	ArkivsakID
Vidar Røeggen	21/74

Saksnr **Enhet**
21/28 Det nasjonale publiseringsutvalget

Møter i 2022

NPU har frem til 2019 hatt 4 årlige møter, men de to siste årene har vi lagt opp til 3 årlige møter. Litt av begrunnelsen for å redusere antall møter ligger i opprettelsen av NPU-Humaniora, NPU-Samfunnsfag og NPU-MNT. Dette er nye nasjonale møteplasser under NPU og de har i snitt 2 årlige møter hver. De har ikke egen sekretær, så planlegging og gjennomføring av disse nye 6 møtene må organiseres av sekretariatet til NPU. NPU-medisin har egen sekretær, men de to møtene krever også betydelig oppfølging og deltakelse fra sekretariatet til NPU. Samtidig ledes disse fire underutvalgene av representantene for humaniora, samfunnsvitenskap og MNT-fag i NPU. Disse fire representantene får dermed fem årlige møter i forbindelse med publiseringsindikatoren og tilhørende arbeid. Instituttsektorens representant i NPU-MNT er også deres representant i NPU, slik at også denne får 5 årlige møter med indikatoren.

Arbeidsutvalget

Fra 2021 har utvalget også valgt en nestleder for NPU, som inngår i det vi kaller arbeidsutvalget (AU). AU møtes ved behov og legger ikke en egen møteplan. I 2021 har vi hatt 3 møter á en time når det har vært saker det er behov for sekretariatet å få avklart. Ut over dette møtes leder og sekretær fast til et planleggingsmøte dagen før utvalgsmøtene.

Nivå 1

Fra AU deltar utvalgets rådgiver og sekretær i møter med Kanalregisteret til tre årlige møter i forbindelse med behandling av nivå 1.

NPU fikk nytt mandat 1. juli 2021: <https://npi.hkdir.no/organisering/npu/mandat?id=1109>

Det nye mandatet utvider på mange måter utvalgets oppgaver og ansvarsområder. Utvalgets oppgaver presenteres slik i vårt nye mandat:

1. Utvalget har et faglig ansvar for publiseringsindikatoren som brukes i finansieringssystemene for universiteter og høyskoler og forskningsinstitutter og for forskningstilskuddet til regionale helseforetak, og for dokumentasjonen av vitenskapelig publisering som ligger til grunn.
2. Utvalget har det overordnede ansvaret for godkjenning av nye publiseringskanaler og samarbeider med operatøren av nasjonalt register over vitenskapelige publiseringskanaler om dette.

Universitets- og høyskolerådet

3. Utvalget skal utarbeide forslag til retningslinjer til institusjonene for rapportering og kreditering av vitenskapelige publikasjoner. Retningslinjene fastsettes av HK-dir.
4. Utvalget skal gi råd om saker som angår publiseringsindikatoren, Norsk vitenskapsindeks, Nasjonalt vitenarkiv, åpen publisering og vitenskapelig publisering generelt. Utvalget skal holde seg orientert om den internasjonale utviklingen på sitt ansvarsområde.
5. Utvalget skal ha dialog med og forankre virksomheten i fagmiljøene og forskningsinstitusjonene.
6. Utvalget rapporterer til HK-dir og skal årlig oversende en skriftlig rapport fra virksomheten. Rapporten skal gjøres tilgjengelig for alle gjennom nettsidene til HK-dir.

Av disse 6 oppgavene er det kanskje punkt 4 som tidligst representerer en utvidelse av oppgaver. Da særlig at vi skal gi råd om utviklingen av Nasjonalt vitenarkiv og kanskje ha en mer sentral rolle i å gi råd om spørsmål knyttet til åpen tilgang.

Per i dag er ressursene i sekretariatet noe presset, da de er låst opp i den møtevirksomhet som beskrives over knyttet til prosessene rundt nivå 1 og 2. Derfor er forslaget at vi beholder møteplanen fra 2021 og planlegger for tre årlige møter for NPU også i 2022. Samtidig foreslår vi at nytt mandat settes særskilt på agendaen på vårens møte, for å gjennomgå hvordan vi kan følge opp dette.

Fra diskusjonen i møtet

Det ble også presisert fra leder Anne Kristine Børresen, at vi planlegger for to digitale møter og ett fysisk, der siste møte blir fysisk. Videre kan det oppstå situasjoner som gjør det nødvendig å innkalle utvalget til ekstraordinære møter ut over de tre forhåndsannonserte.

Forslag til møtedatoer for 2022

- 16. mars
- 16. september
- 2. desember

Vedtak

NPU godkjenner forslaget til møteplan for 2022 og forslaget om å sette nytt mandat på agendaen på vårens møte i utvalget.

Saksbehandler	ArkivsakID
Vidar Røeggen	21/74

Saksnr **Enhet**
21/29 Det nasjonale publiseringsutvalget

Orienteringssaker

Etablering av et uavhengig forskningsprosjekt: Endringer i publiseringslandskapet og konsekvenser for publiseringsindikatoren

Her viser vi til sak 21/16 slik den ble presentert på vårt møte 17. september 2021 og Gunnar Sivertsens presentasjon i møte. De foreløpige resultatene som ble presentert fra arbeidet ble også presentert på UHR-konferansen: [Hvordan endres forskningshverdagen når åpen forskning blir den nye normalen?](#) Oppsummering av de funn som er gjort til nå kan best vises med siste bilde i presentasjonen til Gunnar Sivertsen:

Forskningspolitiske implikasjoner

- APC truer tre tradisjonelle kriterier for god forskningspolitikk:
 - Høy forskningskvalitet
 - God forskningsøkonomi
 - Godt begrunnet ressursfordeling
- De seneste årene har et fjerde kriterium fått være nesten enerådende:
 - Åpent eller ikke
- Forlag, bibliotek og myndigheter har drevet dette fram, mens forskerne skulle 'overbevises'
- Tidsskriftene er vår infrastruktur. Forskerne bør høres, og kriteriene bør være:
 - Høy forskningskvalitet
 - God forskningsøkonomi
 - Godt begrunnet ressursfordeling
 - Åpent eller ikke

Prosjektet og analysen fra NIFU er finansiert over budsjettet til Det nasjonale publiseringsutvalget, da det er opparbeidet en liten buffer gjennom pandemien. Gunnar Sivertsen vil levere sin sluttrapport i form av et notat til vårens møte i NPU.

Forslag til ny faginndeling under NPU-MNT

NPU-MNT har nedsatt en egen arbeidsgruppe for å foreslå ny organisering av fagfeltene under MNT. Se mer i referat fra [møtet i NPU-MNT 2. september](#). Arbeidsgruppen la frem sitt forslag til løsning på [møtet i NPU-MNT 5. november 2021](#).

Forslaget som legges frem innebærer at inndelingen i fagfelt samstemmer med UHRs inndeling i nasjonale fagorgan under MNT området. Forslaget fra arbeidsgruppen er også diskutert med arbeidsutvalget til UHR-MNT. Forslaget innebærer at vi går fra 21 til 9 faggrupper.

Forslaget ser slik ut:

Gruppe 1

Biovitenskap (Nasjonalt fagorgan for biofag)

- Biologi
- Bioteknologi

Gruppe 2

IKT (Nasjonalt fagorgan for IKT)

- Informatikk og datateknikk
- Elektronikk og kybernetikk

Gruppe 3

Matematikk (Nasjonalt fagorgan for matematikk)

- Matematikk

Gruppe 4

Geovitenskap (Nasjonalt fagorgan for geofag)

- Geofag
- Anvendt geologi og petroleumsfag

Gruppe 5

Kjemi og materialteknologi (Nasjonalt fagorgan for kjemi)

- Kjemi
- Kjemisk teknologi
- Materialteknologi

Gruppe 6

Fysikk (Nasjonalt fagorgan for fysikk)

- Fysikk

Gruppe 7

Elektrofag (Nasjonalt fagorgan for elektrofag)

- Elkraft og elektrotekniske fag
- Energi

Gruppe 8

Konstruksjonsfag (Nasjonalt fagorgan for konstruksjonsfag)

- Bygg og konstruksjonsteknikk
- Maskinteknikk
- Marin og maritim teknologi

Gruppe 9

Tverrfaglig teknologi (Nasjonalt fagorgan for tverrfaglig teknologi)

- Miljøteknologi og industriell økologi
- Generell teknologi
- Industriell økonomi
- Tverrfaglig teknologi

Listen som heter **tverrfaglig naturvitenskap og medisin** er en generell tverrfaglig liste og rommer forskning fra alle fag, og foreslås derfor lagt direkte under det nasjonale publiseringsutvalget. Ellers sorterer de 9 gruppene direkte under ansvarsområdet til Det nasjonale publiseringsutvalget i MNT (NPU-MNT).

Kobling til nasjonale fagorgan og endring av mandat

I dagens mandat står følgende om oppnevning av medlemmer til komiteene:

«Hver publiseringskomité skal normalt bestå av 3-4 medlemmer, hvorav en utnevnes som leder. I fagfelt der instituttsektoren utgjør 20 % eller mer av omfanget av den vitenskapelige publiseringen, skal instituttsektoren være representert i publiseringskomiteen.

Oversikten over medlemmer i de ulike komiteene finnes på nettsidene til publiseringsindikatoren og endringer oppdateres løpende her.

Medlemmer oppnevnes av UHR-MNT normalt for en periode på 4 år, med mulighet for gjenoppnevning i en periode. For å sikre god kontinuitet i arbeidet, byttes ikke alle medlemmer ut samtidig.»

Forslag til endring i mandat

Komiteene «eies» av fagorganene (som i humaniora og samfunnsvitenskap), og de oppnevner medlemmer direkte. Fordelen med en direkte kobling mellom fagorgan og komite, vil være at vi oppnår en mer effektiv forvaltning av oppnevning av medlemmer i komiteene, og vi har noen å henvende oss til om en komite ikke skulle fungere (levere på oppgaven).

Veien videre

Det planlegges nå et seminar med alle de 21 fagkomiteene under MNT i månedsskiftet januar / februar, der forslaget vil bli lagt frem og diskutert nærmere. Endelig forslag legges deretter frem for UHR-MNT i deres enhetsmøte i mai 2022. Endelig vedtak om ny organisering vedtas av NPU og målet er å ha ny organisering på plass og operativ fra og med nominering 2022.

Nytt sekretariat i Nasjonalt publiseringsutvalg i medisin

Torbjørn Omland har sittet som leder av NPU-Med i fem år og går av i forbindelse med dette møtet. Nytt sekretariat er tilknyttet UiT og tiltrer fra og med 1. januar 2022. Nytt sekretariat er:

Leder er Ellisiv B. Mathiesen (ellisiv.mathiesen@uit.no)

Sekretær er Elisabeth Leithe Eriksen (elisabeth.eriksen@uit.no)

Påtroppende leder og sekretær deltok begge på møtet i NPU-MNT 1. november 2021.

Avklare retorikk i publiseringsindikatoren

UHR-Humaniora har valgt å opprette et nytt fagorgan for retorikk og har bedt NPU-Humaniora om en vurdering av det nye fagorganets rolle i publiseringsindikatoren. Da NPU-Humaniora behandlet saken ble følgende vedtak fattet:

NPU-Humaniora tar til etterretning at UHR-Humaniora har valgt å innfri søknaden om nytt fagorgan for retorikk, men ønsker å understreke at det ikke ligger som automatikk at det nye fagorganet får en egen liste med tidsskrifter de kan nominere til i publiseringsindikatoren. Saken har også aktualisert en gammel diskusjon i utvalget om behovet for å kritisk gjennomgå små fag med egne lister under humaniora. NPU-Humaniora ønsker derfor å starte arbeidet med å kartlegge muligheten for å redusere antallet lister i humaniora. Samtidig ønsker NPU-Humaniora å gå i dialog med det nye fagorganet i retorikk om håndtering av nominering til nivå 2.

NPU-Humaniora vil prioritere arbeidet med å kritisk gjennomgå listene av de mindre fagfeltene og retorikksaken har aktualisert dette. NPU-Humaniora vil derfor gå i dialog med retorkmiljøet og nærmere avklare hvordan de kan påvirke arbeidet med nivå 2 for de tidsskriftene de er opptatt av.

Avklare kunst, design og arkitektur i publiseringsindikatoren

I forbindelse med nominering 2020, foreslo NPU at NPU-Humaniora kunne undersøke muligheten for å legge fagfeltet *arkitektur og design* inn under ansvarsområdet deres, slik at NPU-Humaniora behandlet alle fagfeltene under humaniora i forbindelse med nominering til nivå 2. Saken var oppe i møtet til NPU-Humaniora 2. juni og kan leses under sak 21/04 i [referatet fra 2. juni 2021](#).

17. juni ble saken diskutert med publiseringskomiteen i *arkitektur og design*. På møtet deltok også leder av UHR-Kunst, design og arkitektur, Frode Thorsen. Her ble vi enige om å vurdere at fagfeltet kunne utvides fra *arkitektur og design* til *kunst, arkitektur og design*. Videre ønsket man at fagorganene under UHR-KDA skulle involveres i et arbeid med å kartlegge «kunst» tidsskrifter (artistic research) som kunne suppleres til listen som i dag utgjør *arkitektur og design*. Dette arbeidet pågår og planlegges slutført i 2022.

Avklare kriminologi i publiseringsindikatoren

NPU har også mottatt en direkte forespørsel fra fagmiljøet i kriminologi som ønsker at vi vurderer å skille dem ut som en egen liste i indikatoren. De fleste av tidsskriftene som kan være aktuelle for en slik liste ligger i dag under rettsvitenskap, så derfor er vi også i tett dialog med publiseringsutvalget til rettsvitenskap om denne problemstillingen.

Universitets- og høyskolerådet

Dialogen her har vært med Thomas Ugelvik ved UiO og han har kommet tilbake til oss med en konkret liste over tidsskrifter som kan være aktuelle å flytte. Han har identifisert en liste på 93 tidsskrifter, hvorav 66 er under rettsvitenskap i dag. De resterende er under psykologi sosiologi, sosialantropologi og tverrfaglig samfunnsforskning.

Saken følges opp i 2022, og koordineres av NPU-Samfunnsfag i tett dialog med rettsvitenskap.

Bokserier i publiseringsindikatoren – arbeid med å utvikle løsning på problemet med for høye nivå 2 andeler i bok-fagene.

Vi viser til [sak 21/15 fra møte i NPU 19. september 2021](#). I dette møtet fattet NPU følgende vedtak:

NPU stiller seg bak forslaget fra fellesmøtet om å utrede løsningen videre og ber AU komme tilbake til utvalget med forslag til løsning. NPU ber AU ha løpende dialog med NPU-Humaniora og NPU-Samfunnsfag om utforming av løsning.

Kanalregisteret prioriterer å utvikle registeret slik at det kan levere denne løsningen i 2022. Ut over dette planlegges et nytt fellesmøte mellom NPU-Humaniora og NPU-Samfunnsfag til våre der tema nok en gang er bokpublisering. Da vil AU legge frem en oversikt over bokserier på Routledge, med forslag til faginndeling av disse. Målet er at fagorganene skal få bokseriene inn på sine lister på nivå 1 og ha mulighet til å foreslå de til nivå 2 i konkurranse med de ledende tidsskriftene i faget.

Målet med fellesmøtet er å komme frem til en felles anbefaling som vi kan legge frem for NPU.

Utrede forslaget om å gi uttelling for redaktørskap for antologier

Vi viser til [sak 21/14 fra møte i NPU 19. september 2021](#) og presentasjonen fra Mathilde Skoie i møtet. NPU fattet følgende vedtak:

NPU støtter forslaget som kom frem i diskusjonen om å utrede uttelling for redaktørskap i antologier. Dette bør gjøres i tett dialog med NPU-Humaniora og NPU-Samfunnsfag før et forslag legges frem for NPU.

Utredningen må forberedes av AU og legges frem til diskusjon på fellesmøte mellom humaniora og samfunnsvitenskap som planlegges til våren. Målet må være å komme frem til en felles anbefaling som kan legges frem for NPU.

Hurdalsplattformen i norsk fagspråk

Plattformen til den nye regjeringen kan leses her:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/hurdalsplattformen/id2877252/>

Den nye statsråden har markert seg i språkspørsmålet fra starten av og i hurdalsplattformen står følgende kulepunkt. Regjeringen vil:

Universitets- og høskolerådet

- Sørgje for at norsk språk blir løfta fram i høgare utdanning og forskning.

I et intervju med Klassekampen uttalte ministeren følgende:

«I Norge deles tidsskriftene inn i nivå 1 og nivå 2. Nivå 2 gir høyest økonomisk uttelling, samtidig som de også i prinsippet skal ha det høyeste kvalitetsnivået. Problemet er bare at det nesten ikke finnes norskspråklige tidsskrifter på nivå 2.

– Jeg er ikke så sikker på at vi må ha et system som i praksis innebærer at engelske publikasjoner stort sett gir høyere uttelling enn norske. Det holder kanskje med ett nivå. Dette er i hvert fall noe vi bør se nærmere på.»

Samtidig vet vi at regjeringen også har igangsatt en gjennomgang av finansieringssystemet, hvor publisering er en av flere resultatindikatorer som vil bli vurdert.

Dette for å forberede utvalget på at det igjen kan dukke opp diskusjoner som berører indikatoren i 2022.

Fra diskusjonen i møtet

I møtet ble Gunnar Sivertsen bedt om å si kort noe om første orienteringssak. Dette er utredningen som NPU selv har satt i gang, og som vi i møtet fikk en underveisrapport fra. Resultatene ble først vist for utvalget 17. september og senere gjentatt i en videreutviklet versjon for UHRs konferanse om åpen forskning 19. oktober.

Sivertsen har også hatt dialog med Johan Rooryck, som leder arbeidet med Plan S, og de er også veldig bekymret for utviklingen med APC som endelig løsning for åpen tilgang. Det er problematisk å plassere betalingen på samme side som presset til å publisere. Grunnproblemet er ikke å stenge leserne ute, men forskerne. Vi må adressere eierskap til tidsskriftene som et kjerneproblem. Tidsskriftene er forskernes infrastruktur.

Disse problemstillingene er kjempeviktige å ta tak i. Avtalene vi har inngått kalles overgangsavtaler, men hva er de overgang til? Hva er på andre siden? Dette er uklart. Avtalene er i tillegg svært kostbare, og vi kan ikke helt se hvordan overgangen skal være kostnadsnøytral.

Vedtak

NPU takker Gunnar Sivertsen for orienteringen og tar de øvrige sakene til orientering.

Saksbehandler	ArkivsakID
Vidar Røeggen	21/74

Saksnr **Enhet**
21/30 Det nasjonale publiseringsutvalget

Eventuelt

Dette var siste møte til Torbjørn Omland og Camilla Brække i utvalget og de ble takket av med blomster fra leder.

Anne Kristine Børresen benyttet også anledningen til å understreke at miljøet ved NSD og Kanalregisteret, som nå har blitt en del av det nye Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (Hk-dir), gjør en veldig viktig jobb for vårt utvalg. De skal nå inn i et stort og nytt direktorat som kanskje har oppmerksomheten et litt annet sted og derfor er det viktig å sikre at de har rammer til å fortsette det solide arbeidet de har gjort så langt. Vi ønsker dem lykke til!

Vedtak

NPU ønsker å takke Torbjørn Omland og Camilla Brække for sin innsats som medlemmer av utvalget og som ledere av henholdsvis Nasjonalt publiseringsutvalg for medisin og Nasjonalt publiseringsutvalg for MNT. NPU vil også rette en særskilt takk til Kanalregisteret for det solide arbeidet de gjør, og ønske dem lykke til i HK-dir.